

عنوان مقاله:

حسبه؛ ابزار حقوق اقتصادی اسلامی در نظارت و کنترل بازارهای رقابت پذیر و رقابت ناپذیر

محل انتشار:

دوفصلنامه دانشنامه حقوق اقتصادی، دوره 20، شماره 4 (سال: 1392)

تعداد صفحات اصل مقاله: 26

نویسندگان:

محمود باقری - دانشیار دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه تهران

محمد صادقی - دانشجوی کارشناسی ارشد حقوق خصوصی دانشگاه امام صادق (ع)

خلاصه مقاله:

حسبه نهاد نظارتی کهن، لیکن مغفول مانده در حقوق اقتصادی اسلام است که نقش حقوق رقابتی آن کمتر موشکافی شده است. حفظ تمامیت بازار و تسهیل رقابت، ضرورتی برای نظام های حقوقی و اقتصادی است که همواره اهمیت می یابد و البته هر چند ارزش والایی دارد اما نزد اندیشمندان اسلامی محدود و محصور به قالب معاملات شده است و در این میان حسبه (و یا لاقل جوانب رقابتی آن) که در حقیقت نهادی عمومی غیردولتی در فقه اسلامی است، به ورطه فراموشی سپرده شده است. مقاله حاضر قصد دارد که ضمن ترسیم جوانب رقابتی حسبه در اسلام، به تحلیل رابطه حقوق و اقتصاد در قالب حسبه بپردازد. بخشی از این تحلیل و بررسی مبتنی بر معنا، مقام و بنیان های عام حسبه بوده و بخش دیگر ناظر بر مطالعه موردی رابطه حسبه با نظم حقوق اقتصادی است که در شرایط کنونی بروز نموده است. ترکیب این دو بخش در نوشتار حاضر امکان دستیابی به معیار منطقی در تفسیر حقوق و اقتصاد مبتنی بر آموزه ها و رهیافت های اسلامی را توضیح می دهد که خود، نقطه آغازینی برای دستیابی به قاعده حقوقی رقابت در اسلام بر مبنای نهاد حسبه و از مقدمات بحث از جایگاه بازارهای رقابت پذیر (بازار) و بازارهای رقابت ناپذیر (نابازار) در حقوق اسلامی می باشد.

کلمات کلیدی:

حسبه، محتسب، بازارها ی رقابت پذیر، بازارها ی رقابت ناپذیر، بازار، نابازار، قیمت گذاری، حقوق اقتصادی، حقوق رقابت

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/629252>

